

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет іноземної філології
Кафедра іноземних мов гуманітарних спеціальностей

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компоненту

ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ РІЗНИХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ
СТИЛІВ

підготовки БАКАЛАВРА
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 035 Філологія
освітньо-професійної програми Мова та література (польська). Переклад
Форма навчання Денна

Вибірковий освітній компонент **«ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ РІЗНИХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ»** підготовки **БАКАЛАВРА**, галузі знань **03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ**, спеціальності **035 ФІЛОЛОГІЯ**, за освітньо-професійною програмою **МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА (ПОЛЬСЬКА). ПЕРЕКЛАД.**

Розробники: Воробйова Т. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Н. М. Цьолик

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей

Протокол № 2 від 11 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

доц. К. Л. Гончар

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Освітній ступінь, ОПІ, спеціальність	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія Мова та література (польська). Переклад. перший (бакалаврський)	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин/кредитів 150 год / 5 кредитів		Рік навчання – 3
		Семестр – 6
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год
		Консультації – 10 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 110 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	англійська	

II. Інформація про викладачів

Воробйова Тетяна В'ячеславівна

Кандидат педагогічних наук

Доцент кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей

(063) 6244927, vorobiova.t2020@gmail.com, vorojova@vnu.edu.ua

Розклад

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Переклад англомовних текстів різних функціональних стилів» призначений для здобувачів освіти 3 курсу першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання. Предметом курсу є різні типи і види перекладу; особливості використання різних перекладацьких стратегій у процесі перекладу англомовних текстів різних функціональних жанрів; різні види перекладацької діяльності, способи подолання труднощів в усному чи писемному перекладі текстів, що належать до офіційно-ділового, науково-технічного, публіцистичного та художнього стилів англійської та української мов.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є формування у студентів знань, навичок та вмінь, необхідних для успішного вирішення перекладацьких завдань під час роботи з текстами різних функціональних жанрів та складності, застосування лексико-граматичних перекладацьких трансформацій тощо.

Основними завданнями освітнього компонента «Переклад англомовних текстів різних функціональних жанрів» є:

- ознайомлення студентів з основними видами письмового та усного перекладів;

- формування вміння здійснювати лексико-граматичний та стилістичний аналіз англomовних текстів різних функціональних жанрів;
- формування вміння застосовувати основні види лексичних, стилістичних і граматичних перекладацьких трансформацій, необхідні для досягнення адекватної якості перекладу;
- вивчення студентами іншомовної термінології, фразеології та ідіоматичних виразів;
- формування вміння визначати та вирішувати поширені проблеми (у тому числі екстралінгвістичні, країнознавчі) на різних етапах перекладацької діяльності, способи і шляхи їх аналізу та вирішення;
- формування умінь перекладацької роботи з текстами різних функціональних жанрів, зокрема умінь підбору та практичного застосування перекладацьких прийомів, необхідних для реалізації обраної перекладацької стратегії;
- вивчення стратегій, які використовуються для здійснення стилістично коректного перекладу англomовних текстів різних функціональних жанрів;
- розвиток уміння самостійного навчання, що дозволить здобувачам продовжувати навчання в академічному і професійному середовищі як під час навчання в університеті, так і після його завершення;
- удосконалення дослідницьких навичок (пошук, відбір, систематизація, аналіз, класифікація тощо).

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2: Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4: Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-5: Здатність навчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6: Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7: Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-8: Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-9: Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово.

ЗК-10: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-11: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в галузі знань.

ЗК-13: Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК-14: Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-1: Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК-2: Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК-3: Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК-4: Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК-5: Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК-6: Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК-7: Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК-8: Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК-9: Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК-10: Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК-11: Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК-12: Здатність до організації ділової комунікації.

ФК-13: Здатність здійснювати кваліфікований усний та письмовий переклад текстів різних жанрів і стилів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН-2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН-3: Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН-4: Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН-5: Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН-6: Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН-7: Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН-8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН-9: Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН-10: Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН-11: Знати принципи, технології і прийоми створення, редагування усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН-12: Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН-14: Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН-15: Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН-16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН-17: Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН-18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

4. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Peculiarities of the Translation Process							
Тема 1: The Process of Translation. Types of translation. Literary, informative, word-for-word and descriptive translation. Machine translation. Translating and interpreting.	15	1	2	-	10	2	ДС, РЗ, Т, ІРС, ПРЗ / 10
Тема 2: Main types of transformations in translation. Lexical and grammatical transformations. Concretization and Generalization. Addition and Omission. Antonymic translation. Grammatical replacements.	30	2	4	-	22	2	ДС, РЗ, Т, ІРС, ПРЗ / 20
Тема 3: Lexical and Semantic Peculiarities of Translation. Translation of the idiomatic expressions. Translation of the international words. Translation of equivalent lacking words, realia and neologisms. Translation of terms.	29	1	4	-	22	2	ДС, РЗ, Т, ІРС, ПРЗ / 20
Разом за модулем 1	74	4	10	-	54	6	50
Змістовий модуль 2. Translation of the Texts of Different Functional Styles.							
Тема 4: Handling stylistically-marked language units. Handling stylistic devices. Ways of translating metaphor, metonymy, litotes and hyperbole. Factors influencing the faithful translation of stylistic devices.	21	1	3	-	16	1	ДС, РЗ, Т, ІРС / 15
Тема 5: Translation of fiction. Types of fiction texts.	21	1	3	-	16	1	ДС, РЗ, Т, ІРС, ПРЗ /

Peculiarities of different styles. Ways of conveying fiction. Ways of rendering the individual author's style. The requirements to faithful prose and poetic translation/versification.							15
Тема 6: Translation of journalistic (publicistic) texts and popular scientific texts. Peculiarities of the English publicistic style. Translation of different publicistic texts. Translation of headlines. Advertisement translation. Peculiarities of popular scientific texts. Translation of popular scientific texts.	17	2	2	-	12	1	ДС, РЗ, Т, ІРС, ПРЗ / 10
Тема 7: Translation of scientific texts. Scientific Prose Style. Academic vocabulary. Peculiarities of scientific texts. Faithful translation of scientific texts.	17	2	2	-	12	1	ДС, РЗ, Т, ІРС, ПРЗ / 10
Разом за модулем 2	76	6	10	-	56	4	50
Разом	150	10	20	-	110	10	100

Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, ПРЗ – презентація, тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Підготувати презентацію на одну з запропонованих тем, або свою тему, узгоджену попередньо з викладачем, у програмі Microsoft Office Power Point чи іншій обсягом 10-12 слайдів. Слайди повинні бути чітко структуровані, із невисоким відсотком тексту. Більшість слайдів мають містити ілюстративний матеріал у вигляді зображень, фото, відео, таблиць, діаграм тощо. Показ слайдів повинен супроводжуватися розповіддю студента, під час якої можна детальніше зупинитися, розтлумачуючи певні складні для сприйняття моменти. Тривалість усної доповіді – до 7 хвилин.

Орієнтовна тематика презентацій

- 1 Types of Translation.
- 2 Types of Transformations in Translation.
- 3 Lexical Transformations.
- 4 Grammatical Transformations.
- 5 Possible Difficulties in Translation of Different Syntactical Constructions.
- 6 Translation of Cliches, Idioms and Phraseological Units.
- 7 The Interpreter's False Friends.
- 8 Equivalent-lacking words, realia, neologisms. Ways of translating them.

9 Peculiarities of Translation of the Texts of Different Functional Styles.

2. Самостійно підготувати тезаурус неологізмів.
3. Скласти власний список «The Interpreter's False Friends».
4. Здійснити редагування машинного перекладу англомовного тексту.
5. Здійснити критичний аналіз виконаних перекладів.

IV. Політика оцінювання

Навчальний процес, контроль його результатів відбувається на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки](#).

При вивченні освітнього компонента «Переклад англомовних текстів різних функціональних стилів» здобувачі освіти повинні дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж, лімітів навчального процесу та принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) не толеруються. Порушення академічної доброчесності карається відповідно до університетського [Кодексу академічної доброчесності](#) та [Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідницькій діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки](#).

Поточний контроль здійснюється викладачем на заняттях протягом семестру. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття з поважних причин, на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

**Під час вивчення вибіркового освітнього компонента визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають вибіркового курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів [подані за посиланням](#).*

***Організація ОК «Переклад англомовних текстів різних функціональних стилів» дозволяє впровадження у навчальний процес елементів дуальної освіти. Здобувач може поєднувати навчання в університеті з навчанням на робочому місці у закладі загальної середньої освіти, на мовних курсах, на приватних та державних підприємствах, що реалізують міжнародну діяльність, де набуває необхідні знання, компетентності з тем (модулів), передбачених силабусом курсу, які оцінюються представниками Підприємства*

(наставниками) та викладачем Університету. Деталі щодо реалізації елементів дуальної освіти подано за посиланням [Дуальна освіта](#)

***Для здобувачів Університету, які виявили бажання поглиблено вивчати освітні компоненти, або здобувачів, які не виконали індивідуального навчального плану семестру з одного, двох або трьох освітніх компонентів і при семестровому контролі (у період ліквідації академічної заборгованості комісії) отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» надається платна освітня послуга для вивчення освітнього компонента понад обсяги, визначені навчальними планами ВНУ імені Лесі Українки. Деталі щодо процесу реалізації можливості поглибленого (в тому числі повторного) вивчення освітніх компонентів [подані за посиланням](#).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю з вибіркового освітнього компонента «Переклад англomовних текстів різних функціональних стилів» є **залік**, який складається здобувачами освіти в період заліково-екзаменаційної сесії згідно із затвердженим графіком навчального процесу та розкладом.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за національною шкалою від 0 до 100 балів за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Питання для заліку вміщують весь матеріал, що був пройдений протягом вивчення освітнього компонента. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може набрати на залік під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100 балів, достатня кількість балів для здачі заліку становить 60 балів.

Повторне складання заліку з освітнього компонента допускається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 3

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Бик І. С. Основи перекладу для студентів факультетів міжнародних відносин. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 287 с.
2. Воробйова Т., Смалько Л. Назви художніх творів та заголовки як перекладацька проблема (на матеріалах англomовної художньої літератури в перекладах українською) Лінгвостилістичні студії. Луцьк, 2018. Вип. 8. С. 140 – 152.
3. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів: Вища школа. Вид-во при Львівському університеті, 1983. 174 с.
4. Іваніна Т. В. Теорія та практика перекладу: навчальний посібник для студентів четвертого курсу всіх форм навчання спеціальності «Мова та література». Запоріжжя, 2010. 32 с.
5. Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську мову: навчальний посібник-довідник для студентів ЗВО. Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. 608 с.
6. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську: [навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти]. Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. 608 с.
7. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії). Київ: Київ. ун-т, 2002. 521 с.
8. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.
9. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. Вінниця: New Book, 2000. 448 с.
10. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів. Київ: Ленвіт, 2012. 203 с.
11. Некряч Т. Є. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів: навчальний посібник для студентів перекладацьких факультетів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2008. 200 с.
12. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу. Київ: Видавничий центр КЛНУ, 2002. 163 с.

Додатковий перелік:

1. Advanced Grammar in Use / Martin Hewings. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 294 p.
2. Murphy R. English Grammar in Use / R. Murphy. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 379 p.

3. Oxford advanced Learner's Dictionary of Current English. Oxford: Oxford University Press, 2000. 1539 p.

4. Vorobiova T. Interplay of Translation Freedom, Creativity and Fidelity in Translating Process as a Step Up to the Accuracy of Translation Product. Актуальні питання іноземної філології. Луцьк, 2017. № 6. С. 28 – 33.

5. Vorobiova T., Smalko L. Translator Training: Teaching Creativity in Translation Creatively. Актуальні питання іноземної філології. Луцьк, 2017. № 7. С. 22 – 29.

6. Vorobiova T. Developing Interpreting Competence: New Approaches to Training Methods. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, Луцьк. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. С. 106 – 109.

7. Англо-український фразеологічний словник [уклад. К. Т. Баранцев]. Київ: Знання, 2005. 1056 с.

8. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 1 Граматичні труднощі. Київ: Політична думка, 1997. 301 с.

9. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 2 Термінологічні і жанрово-стилістичні труднощі. Київ-Кременчук: Вид-во Кременчуцького державного політехнічного ін-ту, 1999. 251 с.

10. Нестеренко Н. М. A Course in Interpreting and Translation: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2004. 240 с.

11. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 247 с.

Інтернет-ресурси:

1. Basic Transformations in the Process of Translation. URL: <https://studfiles.net/preview/3916548/page:3/>

2. British Translator & Slang Dictionary. URL: <https://www.translatebritish.com/reverse.php>

3. Secrets in Translation. URL: <https://www.goodreads.com/book/show/38192512-secrets-in-translation>